Щоденник військового, який обіцяв повернутися додому

День 6. *Запис 1*

Пишу вперше. Не знаю навіщо. Мабуть, щоб пам'ятати ці дні. Хоча… Їх, напевно, краще б забути… Навіть не знаю з чого почати – розповісти про себе, чи про дні тут. Мабуть, друге цікавіше. Навіщо самому собі розповідати про себе? Хоча, можливо, колись цей щоденник прочитають мої донька та дружина. Їм буде цікаво, що я пережив. Що ж почну. Сьогодні мій шостий день тут, але вести записник я почав тільки сьогодні, не знаю чому. Я знайшов собі друга. Ми пообіцяли один одному повернутись додому живими, адже нас чекають сім'ї – його та моя. Мене – донечка й кохана дружина, а його – мати й батько. Мій друг – людина добра, завжди підтримує мене й каже, що обіцянка буде виконана. У кожній ситуації знаходить щось добре, навіть тут, де кожен день лунають вибухи та сирени, тут, де кожний проживає свій день як останній, тут, де це місце можна порівняти з пеклом…

День 7. *Запис 2*

Мій стан погіршується. Я відчуваю як з кожною хвилиною моє здоров'я «дає збій». Я досі не розумію, як люди, які пробули тут довше, ще й досі тримаються. Але, можливо, всередині в них все набагато гірше, ніж зовні. Але не про це. Сьогодні я вперше тримав у руках автомат, справжній вогнепальний, не такий як у дитячих мультиках, не такий як у дорослих фільмах, справжній. Нас вчили його складати та розкладати, стріляти з нього по мішені. Це цікаво, але водночас страшно. Думки, що одного дня на місці мішені можу опинитись я або хтось з моїх близьких, навіюють страх, бажання піти та забути всі ці сім днів. Забути, що це сталось або може статись колись…

День 8. *Запис 3*

Надія, що я можу повернутися додому, з кожною годиною згасає усе сильніше. Мені важко тримати ці думки в серці. Допомагає жити лише обіцянка

другові. Можливо, якби не вона, я б вже давно зневірився і не мав мотивації продовжувати боротись далі… Але ні, мав би, моя донька – найбільша мотивація. Донька та дружина – зараз вони для мене все: світло в цій непроглядній темряві й ангели серед демонів, найкращі й найрідніші з усіх інших людей у світі. Навіть не знаю, що розповісти. Хотів тримати у собі оптимізм, але тут гарні думки до голови не йдуть. Коли з тобою по-поганому, той сам поганим станеш…

День 9. *Запис 4*

Сьогодні втратили хлопця з сусідньої бригади. Молодого, хороброго, людину, яка тільки починала жити. Ще вчора він розповідав, що буде робити, коли повернеться, а вже сьогодні всі його мрії зруйновані. У слухавці я чув, як плакала його мати, коли командир сказав, що хлопець загинув. Ці крики й досі у моїй голові. Вони лунають все гучніше й гучніше. Ще трохи і я, мабуть, зійду з розуму…

День 10. *Запис 5*

Завтра відправляємося на важливе завдання. Командир дозволив зателефонувати рідним, поспілкуватись, адже можемо не повернутися. Ніхто не знає, що може статись «там», повернемось ми чи залишимось помирати на рідній землі. А що, якщо й справді не повернемось?.. Ні, треба думати про хороше, хоча тут це погано вдається…

День 11. *Запис 6*

Я ЖИВИЙ.

День 12. *Запис 7*

Сьогодні нам прийшла посилка. Велика, гарна, з потрібними речами. А головне – з листами. 26 листів з подяками, 18 листів з підтримкою, 86 листів зі словами «Тримайтеся!». Приємно знати, що є небайдужі люди, які піклуються про тих, кого навіть не знають. Це приємно…

День 13. *Запис 8*

Тринадцятий день. Усього лише тринадцятий, а таке відчуття, ніби я тут цілу вічність. Ніби я народився і прожив усі свої 32 роки саме тут. Скільки ще мені тут бути? 30 днів? 50 днів? 100? Рік? Два роки? Скільки ще мені бачити весь цей жах?

День 14. *Запис 9*

І знову погана новина. Хлопець. Ні, не вбили. Зник. Ще годину тому пішов на завдання, а зараз із ним немає жодного зв'язку. Де? Куди? Як? Чому? Хто? Ніхто не знає. Знайшли його рацію, але не його – ні живим, ні мертвим. А якщо вже завтра це буде мій друг або я? А якщо обидва? Що тоді буде з обіцянкою? Так, вона буде не виконана. Усі наші плани будуть зруйновані. А що з сім'єю? Все буде так, як з тим молодим хлопцем? Ні, не треба думати про таке. Усе буде добре…

День 15. *Запис 10*

Сьогодні , на диво, було тихо. Хлопці кажуть, що це «затишшя перед бурею». Можливо, так і є, але не хочеться вірити в це. Сьогодні тихо, а завтра голосно, занадто голосно. Я зрозумів, що тут боюся тиші більше, ніж голосу. Тут тиша – поганий знак…

День 16. *Запис 11*

Весь час я думав, що тримаюся, але сьогодні всередині мене щось тріснуло. Я подивився у дзеркало і не впізнав себе. У дзеркалі зовсім не та людина, яка прийшла сюди 16 днів тому. Яким я повернуся? Таким, як прийшов? Чи таким, яким зробила мене ВІЙНА?

День 17. *Запис 12*

Сьогодні майже нічого не відчував – ні радості, ні суму, ні втоми. Бажання з кимось про щось говорити зникло. Але до мене підійшов товариш, простягнув

шматок хліба, і сказав: «Ти ж обіцяв повернутись додому. То чому так рано здаєшся?». Короткі слова, але так багато значать…

День 18. *Запис 13*

Сумно. Сумно за домом, за містом, за сім'єю. За всім сумно. За ароматом свіжого хліба, за смаком паляниці, за рідними стінами, які зігрівали мене весь цей час. Ні, не весь – час до 12 листопада. Саме в цей день я вперше прибув сюди. Прибув, і не знав, як я змінюся. Я знав, що тут не відпустка від домашніх справ, знав, що тут не буде спокою. Але не знав, що війна так змінить мій світогляд. Якщо для інших людей слово «рана» - це маленька подряпина, яка невдовзі загоїться, то для мене – це травма, яка заживе зовні, але всередині залишиться шрам. І не просто шрам, а слід, який береже у собі подію, дату, час і місце. Якщо для інших «автомат» - це просто зброя з фільму чи іграшка, яка стріляє кульками, то для мене – це зброя, яка може поранити чи вбити, зруйнувати мрії, долі і плани багатьох людей. Мій світогляд більше ніколи не буде таким, як колись, таким ,як у людей з нормальним психічним станом, таким, як у людей, які ніколи тут не бували…

День 19. *Запис 13*

Сьогодні знайшли малюнок, дитячий малюнок. Ні, навіть, не він, а його шматки, обгорілі шматки дитячого старання. Вони були чорні з усіх боків. На малюнку сім'я, будинок, паркан та дерева. Ні, не сім'я – мати, донька та рука. Не вистачає однієї людини. Лише рука, яка тримає доньку. Татова рука. Чому тільки вона? Все інше згоріло. Цей малюнок навіяв на мене спогади про свою сім'ю. Промайнула думка, а якщо все станеться так, як на малюнку? Мати, донька…А батько? Важко, страшно. Молюся, щоб все було не так.

День 20. *Запис 14*

Сьогодні я почув фразу, яку найбільше боявся почути: «Його більше нема…». Вони сказали її тихо, наче боялися що вона зламає. І зламала. Світ похитнувся, руки тремтіли, слова губилися. У голові було лише три слова «Його більше нема». Він пішов сам, хоча ми дали обіцянку повернутися ВДВОХ. У

пам’яті його обличчя, його сміх і слова : «Звичайно, повернемось. Ми ж пообіцяли». Перед останнім боєм він обернувся і сказав: «Якщо що…передай, що я намагався». Тоді я не розумів цих слів, а тепер усвідомив. Він попрощався, наче знав, що більше не повернеться. У серці пусто, ніби відірвали шматок мене. Хлопці заспокоювали, казали, що минеться, що вже нічого не повернеш. А я сидів і стискав землю – не міг повірити, що це правда. А земля мовчала. Як і він…

День 21. *Запис 15*

Сьогодні важко писати. Руки тремтять, слова не доходять до голови. Відчуття, наче щось має статись. Вночі у мій сон прийшов він – мій товариш. Він стояв далеко в тумані з простягнутою рукою, наче кликав, манив до себе. Я прокинувся з дивним відчуттям, яке слідкує за мною весь день. Яке відчуття? Можливо, страх. Але ж я його не відчуваю вже давно. Втома. Яка тут втома? А може… Може це й справді мене кличе друг? Кличе, щоб йшов до нього – у забуття. Та ні, я не можу так просто опустити руки, він би не хотів цього. Я все ще намагаюсь пам’ятати про нього, не забувати його коротких, але дієвих порад. Намагаюсь пам’ятати як ми удвох проходили завдання та інші труднощі. Але тепер я один. Мені нема з ким поділитися відчуттями. Я намагаюсь пам’ятати про дім, про її очі , які проводжали мене, про донечку, яка подарувала мені малюнок на прощання. Я намагаюсь пам’ятати… Якщо ж хтось знайде цей щоденник, то знайте – я намагався…до останнього. Я пам’ятаю всі обіцянки, всі слова сказані до мого від’їзду, я пам’ятаю все. І ще раз обіцяю, що повернусь не таким як колись, але повернусь. Він пішов не для того, щоб я здався, а для того, щоб продовжував без нього. Я боюсь, що не встигну написати всього, що всі мої думки залишаться в мені, бо мить їх може обірвати разом із…

❋ Записів більше нема ❋

Вибух. Вогонь. Крики: «Там були люди!», «Наші, наші там!», «Швидше!», «Миколо, прийом, з вами все добре?». Але вже пізно, не відгукнеться більше Микола. Після гасіння вогню його знайшли. Ні, не його, а все, що залишилося

від нього. У темному кутку лежала людина з осколком у серці, який влучив рівно в десятку. Саме тоді, коли пролунав вибух, він писав свій щоденник, який знайшли військові під Миколиним тілом. У ньому були недописані рядки, адже мить обірвала їх разом із життям.

А потім – порожня й важка тиша. Микола лежав на чорній землі. Його обличчя було в попелі , а одяг майже згорів. Його тіло було просочене димом і кров'ю. На обличчі застиг вираз більше схожий на смуток та жаль. Наче слова «Мені шкода» або «Живіть, хлопці, але тепер без мене». Його побратими зціпили зуби, щоб не заплакати. Командир мовчки опустився на коліна, взяв Миколине тіло, і виніс на вулицю. Хтось із хлопців взяв записник і обережно, ніби боявся, що він вмить зникне, обтрусив з нього пил й пішов за командиром.

Повідомлення рідним, що Микола загинув, дійшло не одразу. Коли ввечері в двері маленької квартири постукали, світ навколо завмер. На порозі стояли двоє військових з коробкою в руках. Руки молодої жінки затремтіли, а по щоці покотилась сльоза. «Наші співчуття» - єдині слова, які вона почула перед тим, як їй простягнули коробку. Двері зачинились, жінка сіла на крісло й голосно заплакала. Почувши, з іншої кімнати прийшли матір й батько Миколи, а потім і донька. Батько не міг дозволити собі плакати, мати втішала невістку й внучку. Лише, коли трохи заспокоїлись, відкрили коробку. Там лежав щоденник і ще декілька Миколиних речей. Почали читати. Плакали всі. Кожне слово передавало його біль, втому, страх. На дні коробки лежав аркуш з датою і причиною смерті.

Та життя триває й далі: з болем, який не зникає, з любов'ю, яка не вмирає і з пам'яттю, яка зберігає найдорожчі спогади. Так, він обіцяв повернутися, але клята війна забрала в нього можливість виконати обіцянку.